

Svenska
Jägareförbundet

ÅTERRAPPORTERING 1/7 2024–31/12 2025

Viltprovtagning

(NV-00322-22)

Foto: Tage Persson/Mostphotos

Svenska Jägareförbundet

Återrapportering 1/7 2024-31/1 2025 gällande avtal om Viltprovtagning (NV-00322-22) mellan Naturvårdsverket och Svenska Jägareförbundet.

Nedan följer Svenska Jägareförbundets (förbundets) skriftliga redogörelse om uppdragets genomförande under verksamhetsperioden. Tidigare verksamhetsperioder har omfattat ett jaktår, men avtalet NV-00322-22 löpte ut vid årsskiftet 2025/2026. Enligt överenskommelse med Naturvårdsverket omfattar föreliggande redovisning därför jaktåret 2024/2025 samt halvåret 1 juli-31 december 2025. Ett modifierat uppdrag, under ett nytt avtal, tog vid 1 januari 2026.

Redovisningen följer Naturvårdsverkets numrering i gällande kravspecifikation (3.1, 3.3, 3.4) i grundavtalet. Punkter som återkommer på flera ställen i kravspecifikationen redovisas under 3.1. Redovisningen beaktar de krav som ska uppfyllas enligt kravspecifikation (3.2) samt mervärden (4.3.1 Förslag till lösning för viltsjukdomsövervakning).

3.1 UPPDRAGSBESKRIVNING

Uppdragets övergripande syfte är att stimulera och underlätta för jägare att delta i viltsjukdomsövervakningen som bedrivs av Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA).

3.1.1 ÖVERGRIPANDE BESKRIVNING

Förbundet har under lång tid bedrivit verksamhet i syfte att främja viltsjukdomsövervakningen genom att informera jägare om viltsjukdomar och möjligheten att rapportera upphittat fallvilt till SVA. Fallvilt är vilda djur som dött utan uppenbar orsak, vilket skulle kunna bero på sjukdom. Jägare kan dessutom rapportera till SVA om vilt avlivats på grund av det uppvisar tecken på sjukdom, eller om fällt vilt vid urtagning och omhändertagande visar sig ha misstänkt sjukliga förändringar. Förbundet har också verkat för att jägare ska bidra till riktade viltprovtagningsinsatser, till exempel genom att informera om pågående insatser och fördela provtagningsmaterial till jägare.

Uppdraget Viltprovtagning har inneburit att förbundets verksamhet rörande viltsjukdomsövervakning omformats för att passa en ny avtalad struktur. I föreliggande årsrapport redovisas översiktligt förbundets organisation och verksamhet rörande:

- Geografisk täckning över hela Sverige.
- Utlämningsställen.
- Kontaktpersoner/koordinatorer.
- Tillgång till aktuella kontaktuppgifter.
- Information.
- Samverkan med myndigheter och utvecklingsarbete.
- Avstämningsmöten.
- Avvikelser vid genomförande av uppdraget.
- Utvecklings- och förbättringsförslag i prioritetsordning samt identifierade risker.

Sammanfattningsvis har förbundet under verksamhetsperioden i linje med avtalet verkat för att stimulera och underlätta för jägare att delta i viltsjukdomsövervakningen.

Svenska Jägareförbundet

Förbundets rikstäckande organisation har tillhandahållit 29 utlämningsställen för SVA:s material. Materialet ska användas för att skicka in dött vilt eller prover från dött vilt till SVA. Förbundet har haft två utlämningsställen per län i de åtta ytmässigt största länen och ett per län i övriga län. I varje län har förbundet haft 2-3 kontaktpersoner/koordinatorer gentemot SVA och enskilda jägare. SVA har fortlöpande haft tillgång till aktuella kontaktuppgifter.

Förbundet har via webbsidor/tidningar, sociala medier, riktade utskick samt vid olika sammankomster och utbildningar informerat jägare om viltsjukdomar, behovet av att bidra till fallviltundersökningen samt hur man gör detta. För att upprätthålla och utveckla kompetensen hos kontaktpersoner/koordinatorer har förbundet hållit ett seminarium med SVA där SVA informerat om aktuella viltsjukdomar och viltprovtagning.

Förbundet har samverkat med SVA och andra relevanta myndigheter samt genomfört årliga myndighetsgemensamma avstämningsmöten.

Efter samråd med relevanta myndigheter har förbundets viktigaste utvecklings- och förbättringsförslag i tidigare årsredovisningar varit att de fasta utlämningsställena ska avvecklas, alternativt utvecklas, då de i nuvarande utformning knappt har använts. Förbundet har också föreslagit att det vore tillräckligt med en kontaktperson/koordinator per län, eftersom förbundet bedömer att en anpassningsbar koordinator - som med stöd av kollegor kan styra såväl information som utlämning och distribuering av material till jägare i ett område där behov viltprovtagning uppstått, eller till kontakter som finns på denna plats - skulle vara mer ändamålsenligt för att skapa den flexibla samverkansorganisation som är ett centralt mål enligt avtalet för uppdraget.

Det modifierade uppdraget Viltprovtagning som tar vid 1 januari 2026 är ett renodlat informations- och samverkansuppdrag, där uppdragstagaren ska ha en utsedd kontaktperson gentemot SVA och enskilda jägare i varje län. Förbundets utlämningsställen för SVA-material avvecklades följaktligen vid årsskiftet 2025/2026, samtidigt som antalet kontaktpersoner minskades till en per län.

Vid det myndighetsgemensamma årsmötet hösten 2025 diskuterades möjliga risker samt utvecklings- och förbättringsförslag med fokus på det nya uppdraget. En risk med det nya uppdraget är att myndigheter som har behov av distribuering av provtagningsmaterial till jägare kan bli besvikna på att denna verksamhet inte ingår i uppdraget, vilket innebär att andra externa medel i så fall måste tillföras. Också bland jägare kan det finnas förväntningar på att ett uppdrag som går under namnet Viltprovtagning ska inkludera stöd för praktiska viltprovtagningsinsatser, vilket i nuläget inte är fallet.

Vid de myndighetsgemensamma årsmötena har en återkommande bedömning varit att informationsdelen av uppdraget fungerat mycket bra. Förbundets information bedöms bidra till den allmänna kännedomen om att fynd av självdött vilt ska rapporteras till SVA, vilket krävs för att upprätthålla den generella viltsjukdomsövervakningen i Sverige. De högst prioriterade utvecklingsförslagen är att bibehålla det årliga seminariet med SVA, men att öppna seminariet för fler deltagare utöver de utsedda kontaktpersonerna, samt att utöka samverkan mellan SVA och förbundet genom direkt informationsspridning från SVA till kontaktpersonerna.

Svenska Jägareförbundet

3.1.1 GEOGRAFISK TÄCKNING ÖVER HELA SVERIGE

Enligt avtalet förväntas förbundet tillhandahålla en organisation med god geografisk täckning över hela Sverige. Förbundet är rikstäckande med avseende på såväl tjänstemanna- som medlemsorganisation.

Under verksamhetsperioden har förbundet haft en tjänstemannaorganisation där varje län haft en länsansvarig jaktvårdskonsulent och/eller 2-3 konsulenter med sinsemellan kompletterande ansvarsområden som kan omfatta mer än ett län. Konsulenterna har varit stationerade i ansvarslänet eller angränsande län vilket säkerställt en god lokalkunskap och förankring.

Förbundets personal ute i landet, som utöver konsulenter också består av kommunikatörer och administrativ personal, är fördelad på 13 kontor/lokaler från Kristianstad i syd till Luleå i norr (Fig. 1). Förbundets nationella kansli ligger på Öster Malma i Södermanland och har personal med nationella eller internationella verksamhetsområden samt personal som ger administrativt stöd för organisationen som helhet.

Medlemsorganisationen bestod av 142 000 medlemmar som med avseende på lokal verksamhet tillhörde någon av närmare 300 jaktvårdskretsar. Antalet kretsar varierar något över tid. Jaktvårdskretsen utgör genom sin verksamhet en lokal samlingspunkt som även kan fungera som kontaktyta gentemot jägare i allmänhet. På regional nivå består organisationen av 22 länsjaktvårdsföreningar. De flesta län i Sverige motsvaras av en länsförening, med undantag av Jämtland och Västernorrland som tillsammans utgör Mittnorrland, samt Västra Götaland som består av tre länsföreningar som till stor del återspeglar tidigare länsindelning (Västra Götaland Väst, Skaraborg och Södra Älvsborg).

Förbundet har ett antal rikstäckande verksamheter som organiseras av anställd personal och nätverk av frivilliga. Ett exempel är Svenska Jägareförbundet - Invasiva arter. Utöver fast anställd personal har Invasiva arter ett nätverk av särskilt utbildade arvoderade jägare som bland annat genomför spårning och viltkamerauppföljning, vilket skapar förutsättningar för en rikstäckande förvaltning av invasiva främmande landlevande ryggradsdjur. Ett annat exempel är organisationen av den frivilliga delen av NVR:s trafikeftersöksorganisation som syftar till att minimera lidandet för trafikskadat vilt genom ett rikstäckande nätverk av eftersöksekipage (eftersöksjägare med hund).

Sammanfattning

Förbundet har genom sin geografiska täckning haft de förutsättningar som krävts för att kunna utföra uppdraget Viltprovtagning i Sveriges samtliga län, exempelvis med avseende på utlämningsställen och kontaktpersoner/koordinatorer som ska finnas enligt avtalet.

Svenska Jägareförbundet

3.1.1 UTLÄMNINGSSTÄLLEN

Enligt avtalet förväntas förbundet till enskilda jägare vidare distribuera material som ska tillhandahållas av SVA och som ska användas vid insamling och paketering av dött vilt, eller delar av dött vilt, som ska skickas till SVA för analys. Förbundet förväntas informera de enskilda jägarna om hur insamling och vidare transport till SVA går till. För ändamålet ska förbundet ha utlämningsställen för SVA-material knutna till sig; minst två per län i de till ytan största länen (Norrbotten, Västerbotten, Jämtland, Västernorrland, Dalarna, Gävleborg, Värmland och Västra Götaland) samt minst ett utlämningsställe per län i resterande län.

Syftet med utlämningsställena har varit att de ska komplettera SVA:s egen materialdistribution inom fallviltundersökningen. Det är en generell sjukdomsövervakning som bygger på att jägare och allmänhet som påträffar vilt som dött av icke uppenbara orsaker (fallvilt) kan rapportera detta till SVA via webbformuläret Rapportera vilt eller telefon. Man kan också rapportera observationer av vilt som uppvisar sjukdomstecken, eller potentiellt sjukliga förändringar hos fällt vilt som man upptäcker i samband med urtagning och omhändertagande.

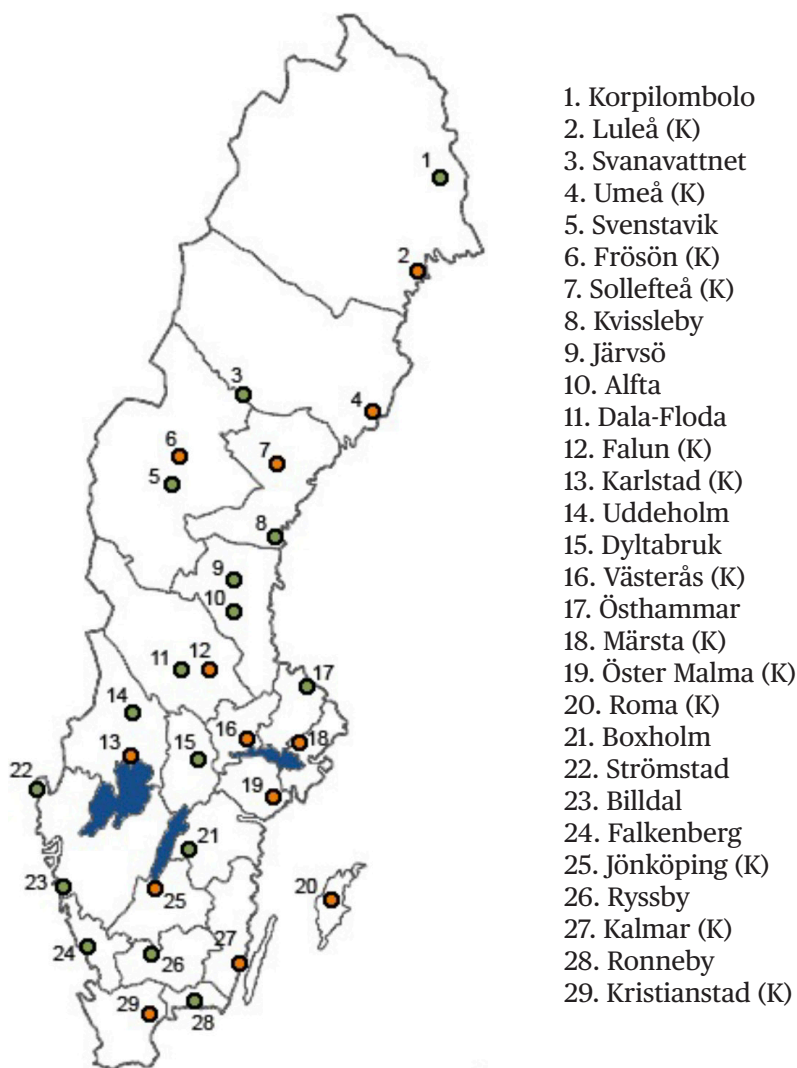

Fig 1. Geografisk täckning under perioden.

Röda punkter är förbundets kontor som också utgjort utlämningsställen för SVA-material. Gröna punkter är ytterligare utlämningsställen som varit knutna till förbundet. Totalt har förbundet haft 29 utlämningsställen.

Svenska Jägareförbundet

Utifrån rapporterna bedömer SVA vilka djur som bör prioriteras för undersökning. Det kan bero på vilka sjukdomstecken djuret uppvisar, vilken art det handlar om, samt det redan kända viltsjukdomsläget. Om SVA vill undersöka ett inrapporterat djur frågar SVA rapportören om den har möjlighet att skicka in djuret eller delar av det. Om rapportören kan bidra på detta sätt skickar SVA ut material så att rapportören kan skicka in djuret/prover. Genom rapporterna och undersökningarna följer och analyserar SVA utvecklingen av viltsjukdomar och viltets hälsa i Sverige.

Intentionen med utlämningsställena har varit att rapportörer som kontakter SVA och får besked om att prover ska skickas in kan erbjudas att själv hämta ut materialet på ett utlämningsställe, istället för att invänta ett postpaket från SVA. För att SVA ska kunna erbjuda detta alternativ ska förbundet säkerställa att SVA har tillgång till aktuella kontaktuppgifter till utlämningsställena (se 3.1.1 Tillgång till aktuella kontaktuppgifter).

Förbundet har under verksamhetsperioden upprätthållit ett nätverk om totalt 29 utlämningsställen för SVA-material. I linje med avtalet har det funnits två utlämningsställen i de åtta till ytan största länen och ett utlämningsställe vardera i resterande 13 län. Utlämningsställena har funnits på förbundets 13 kontor/lokaler samt hos jägare (privatpersoner) knutna till förbundet (Fig. 1).

Jägarna som förestått förbundets utlämningsställen har rekryterats bland aktiva inom nätverket Svenska Jägareförbundet - Invasiva arter. Vid rekryteringen eftersträvades att utlämningsställena skulle ha en god geografisk spridning. Ett av utlämningsställena som representerat Västerbotten (nr. 3 i Fig. 1) var därmed beläget nästan på länsgränsen Jämtland-Västerbotten, vilket godkänns av Naturvårdsverket (se Återrapportering 1/7 2022-30/6 2023). Under hösten 2024 avsade sig två jägare uppdraget, varpå två nya jägare rekryterades. Detta innebar för Jämtlands del att ett utlämningsställe flyttades från Åre till Svenstavik, och för Värmlands del att ett utlämningsställe flyttades från Filipstad till Uddeholm.

Den som förestått ett av förbundets utlämningsställen har varit kontaktperson gentemot SVA och enskilda jägare. Utlämningsansvarig har därför behövt vara enkelt nåbar via telefon/e-post. Utlämningsansvarig har vidare haft till uppgift att (1) lagerhålla material som tillhandahållits av SVA och beställa nytt material om det tar slut, (2) lämna ut material till jägare och andra privatpersoner som fått besked av SVA att prover ska skickas in, (3) ge stöd genom att svara på frågor och informera om hur man går till väga när man ska skicka in prover, samt (4) rapportera mängden utlämnat material till nationellt ansvarig för Viltprovtagning på förbundet.

För att upprätthålla och stärka kompetensen hos dem som förestår förbundets utlämningsställen har förbundet i samråd med SVA beslutat att årligen hålla ett digitalt seminarium. Seminariet genomfördes i april 2025 på temat "Aktuellt på viltsjukdomsfronten" med Caroline Bröjer, statsveterinär på SVA. Till seminariet bjöds både utlämningsansvariga och förbundets jaktvårdskonsulenter in. Seminariet spelades in så att den som inte kunde närvara skulle ha möjlighet att se det i efterhand.

Svenska Jägareförbundet

Förbundet har upprätthållit ett digitalt rum med personlig inloggning för utlämningsansvariga där information om uppdraget samlas, inklusive filmer från seminarierna.

I likhet med föregående jaktår (se Återrapportering 1/7 2023-30/6 2024) så har utlämningsställena knappt använts alls under verksamhetsperioden. Två av förbundets kontor har lämnat ut material vid enstaka tillfällen, men merparten av kontoren samt de utlämningsställena som förestås av jägare har inte fått några förfrågningar förmedlade via SVA. De har följaktligen inte lämnat ut något material.

Förbundet bedömer att det inte finns någon väsentlig efterfrågan på den typ av materialutlämning från fasta utlämningsställena som upphandlats av Naturvårdsverket. Däremot upplever förbundet en efterfrågan från såväl SVA som andra myndigheter på en mer aktiv materialdistribuering som inte ingår i det avtalade uppdraget. Det kan handla om att dela ut material till utvalda jägare för att få in prover från fäلت vilt, exempelvis när SVA genomför riktad viltsjukdomsövervakning för att kartlägga förekomsten av ett visst smittämne. Förbundet får även liknande förfrågningar från andra myndigheter, samt från forskare vid universitet som önskar prover av olika slag från fäلت vilt.

Efter samråd med relevanta myndigheter vid årsmötet för uppdraget Viltprovtagning hösten 2024 så föreslog förbundet att viltprovtagningsverksamheten skulle kunna förbättras genom att de fasta utlämningsställena avvecklas eller utvecklas till fördel för en mer aktiv materialdistribution (se Återrapportering 1/7 2023-30/6 2024).

Avtalet rörande uppdraget Viltprovtagning 2022-2025 löpte ut vid årsskiftet 2025/2026. Under 2025 upphandlade Naturvårdsverket ett modifierat uppdrag Viltprovtagning som tog vid 1 januari 2026. Utlämningsställena ingår inte i verksamheten inom det nya uppdraget, varför förbundets utlämningsställena upphörde 31 december 2025.

Sammanfattning

Förbundet har i linje med avtalet tillhandahållit 29 utlämningsställena för SVA-material. Förbundet har därutöver verkat för att stärka kompetensen kring viltsjukdomar och viltprovtagning hos dem som förestår utlämningsställena. Den avtalade tjänsten har dock knappt använts, varför upprätthållande av utlämningsställena inte ingår i ett modifierat uppdrag Viltprovtagning som Naturvårdsverket upphandlade under 2025 och som tog vid 1 januari 2026. Förbundets utlämningsställena upphörde därför vid årsslutet 2025.

Svenska Jägareförbundet

3.1.1 KONTAKTPERSONER/KOORDINATORER

Enligt avtalet ska förbundet ha minst två personer per län knutna till sig som är kontaktpersoner/koordinatorer i förhållande till SVA och enskilda jägare och som verkar för insamling av dött vilt.

Förbundet har under verksamhetsperioden haft en organisation av kontaktpersoner/koordinatorer där en jaktvårdskonsulent varit kontaktperson med koordinerande ansvar för viltprovtagningsverksamheten i varje län. Därutöver har det funnits minst en kontaktperson per län som varit utlämningsansvarig för ett utlämningsställe. Organisationen har i första hand byggt på anställd personal, men de utlämningsansvariga kontaktpersonerna har kompletterats med jägare knutna till förbundet via nätverket Svenska Jägareförbundet - Invasiva arter (se 3.1.1. Utlämningsställena). I samtliga mindre län har det funnits två kontaktpersoner per län; koordinerande länsansvarig konsulent samt en person som förestått länets utlämningsställe.

I de till ytan åtta största länen ska det enligt avtalet finnas två utlämningsställena per län, vilket inneburit att förbundet haft 2-3 kontaktpersoner/koordinatorer i dessa län. Sex län har haft tre kontaktpersoner; en koordinerande jaktvårdskonsulent, en föreståndare för utlämningsstället på förbundets kontor, och en jägare (privatperson) som förestått det andra utlämningsstället. Detta har gällt Västra Götaland, Värmland, Gävleborg, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten. De två resterande länen - Dalarna och Jämtland - har haft två kontaktpersoner vardera; en jaktvårdskonsulent som koordinerat verksamheten och förestått utlämningsstället på förbundets kontor, samt en jägare som förestår det andra utlämningsstället. Huruvida utlämningsstället på förbundets kontor har föreståtts av den koordinerande jaktvårdskonsulenten eller annan personal har berott på vilka i personalen som i stor utsträckning haft sin dagliga arbetsplats på kontoret.

Via kontaktlistan som förbundet tillhandahållit har SVA haft möjlighet att ta direktkontakt med koordinatorerna i länen och personerna som förestått utlämningsställena. Utlämningsansvarig kontaktperson har verkat för insamling av fallvilt/prover genom att förestå ett utlämningsställe för SVA-material. Det har främst inneburit att på förfrågan låta enskilda jägare hämta material som ska användas för att skicka in prover till SVA, samt att vid behov svara på frågor om vilt-sjukdomar och hur man praktiskt går tillväga för att skicka in proverna.

Koordinerande kontaktperson har verkat för insamling av fallvilt/prover genom att koordinera och genomföra viltprovtagningsverksamhet i länet, exempelvis information om viltsjukdomar och vikten av att rapportera fynd av fallvilt till SVA. I detta arbete har den koordinerande kontaktpersonen kunnat ta stöd av eller fördela arbetsuppgifter till kollegor i länet. Informationsinsatserna har syftat till att ge jägare ökad kännedom om viltsjukdomar, viltprovtagning och viltsjukdomsövervakning, vilket förväntas ha stimulerat jägares bidrag till övervakningen.

Under både denna och tidigare verksamhetsperioder har förbundet upplevt att det relativt stora antalet kontaktpersoner/koordinatorer som ska finnas enligt avtalet inte fyllt någon uppenbar funktion. SVA har endast i liten utsträckning nyttjat möjligheten att ta direktkontakt med kontaktpersoner/koordinatorer, och utlämningsställena har knappt haft någon efterfrågan på materialutlämning.

Svenska Jägareförbundet

Efter samråd med relevanta myndigheter vid årsmötet för uppdraget Viltprovtagning hösten 2024 så föreslog förbundet att antalet kontaktpersoner/koordinatorer med bibehållen funktionalitet skulle kunna minskas till en koordinator per län (se Återrapportering 1/7 2023-30/6 2024). Inom ramen för det modifierade uppdraget Viltprovtagning som tar vid 1 januari 2026 så har Naturvårdsverket minskat antalet kontaktpersoner till en per län.

Sett till förbundets organisation så har jaktvårdskonsulenterna, som är stationerade i sitt verksamhetslän eller angränsande län, en nyckelroll i förbundets arbete med viltsjukdomsövervakning. Förbundet kommer därför även fortsättningsvis, efter 1 januari 2026, ha en jaktvårdskonsulent som utsedd kontaktperson för SVA och enskilda jägare för varje län. Förbundet bedömer att det mindre antalet kontaktpersoner kommer göra det tydligare för SVA vem som ska kontaktas, vilket också kan skapa förutsättningar för att öka direktkontakten mellan SVA och kontaktpersonerna (se 3.4 Identifierade utvecklings- och förbättringsförslag).

Sammanfattning

Förbundet har under verksamhetsperioden haft minst två personer per län knutna till sig som varit kontaktpersoner/koordinatorer i förhållande till SVA och enskilda jägare. En kontaktperson/koordinator har endera varit en jaktvårdskonsulent som varit koordinator för viltprovtagningsverksamhet i länet och/eller en föreståndare för ett utlämningsställe för SVA-material. Kontaktpersoner/koordinatorer har genom sina uppdrag verkat för insamling av prover från dött vilt. I och med det modifierade uppdraget Viltprovtagning som Naturvårdsverket upphandlade under 2025, som tog vid 1 januari 2026, så avvecklades utlämningsställena vid årsskiftet och antalet kontaktpersoner minskades till en per län. Kontaktpersonen kommer även fortsättningsvis vara en jaktvårdskonsulent som koordinerar verksamheten i länet.

Foto fibromälg: Lars Nilsson/Svensk Jakt

Svenska Jägareförbundet

3.1.1 TILLGÅNG TILL AKTUELLA KONTAKTUPPGIFTER

Enligt avtalet ska förbundet fortlöpande säkerställa att SVA har tillgång till aktuella kontaktuppgifter för att kunna nå kontaktpersoner/koordinatorer.

Förbundet har under verksamhetsperioden upprätthållit ett externt digitalt rum där den aktuella kontaktlistan förvarats. Rummet har varit tillgängligt för den SVA-personal som SVA föreslagit. SVA-personalen har haft tillgång till rummet via personlig inloggning. Kontaktlistan har innehållit kontaktuppgifter till länsansvariga kontaktpersoner/koordinatorer för viltprovtagningsverksamhet (namn, e-post, telefonnummer), samt till kontaktpersoner som förestått ett utlämningsställe för SVA-material (namn, e-post, telefonnummer och postadress). Kontaktlistan och kontaktuppgifterna har uppdaterats fortlöpande av förbundet så snart förändringar skett. Personuppgifter som inte längre varit aktuella har raderats.

Utöver avtalade kontaktpersoner/koordinatorer har förbundet haft en nationellt ansvarig för viltprovtagning, samt tre regionalt ansvariga som representerat norra, mellersta och södra Sverige. Kontaktlistan har innehållit kontaktuppgifter även till dessa personer, i den händelse att SVA skulle ha behov av kontaktpersoner på mer övergripande geografisk nivå. Tanken med de regionala kontaktpersonerna har också varit att de ska kunna fungera som alternativa kontakter om det skulle uppstå ett akut behov av en kontakt i ett län under en tid då den länsansvariga kontaktpersonen inte är tillgänglig, till exempel på grund av en tjänsteresa, kortvarig sjukdom eller semester. Vid långvariga vakanser i länen, exempelvis i samband med föräldraledighet eller nyrekrytering, så har förbundet uppdaterat kontaktlistan med kontaktuppgifter till en tillförordnad kontaktperson.

Lösningen där kontaktlistan funnits tillgänglig för både förbundet och SVA via ett externt rum har inneburit att båda parter fortlöpande haft tillgång till den aktuella listan. Lösningen har dessutom använts för att undvika att listan skickas med mejl, vilket varit olämpligt på grund av att listan innehållit personuppgifter som hemadresser till jägare. Den informationen är känslig eftersom jägare som grupp kan förväntas förvara jaktvapen i hemmet.

Under avstämningsmöten med SVA har det framkommit att en anledning till att kontaktlistan och utlämningsställena sällan nyttjats av SVA kan vara att det tagit tid och varit komplicerat att logga in i det externa rummet, i kombination med att kontaktlistan behövt hanteras med försiktighet då den innehållit känsliga personuppgifter. Hösten 2025 migrerade förbundet det externa rummet till ett nytt digitalt system som kommer göra det lättare för SVA:s personal att logga in i rummet. Från och med 1 januari 2026 kommer kontaktlistan dessutom enbart innehålla kontaktuppgifter till förbundets anställda personal, vilket inte är känslig information. Förbundets förhoppning är att dessa ändringar kommer skapa bättre förutsättningar för SVA att i högre grad använda kontaktlistan, vilket skulle kunna öka samverkan och informationsutbytet mellan SVA och förbundets kontaktpersoner (se 3.4. Identifierade utvecklings- och förbättringsförslag).

Sammanfattning

Förbundet har under verksamhetsperioden tillhandahållit aktuella kontaktuppgifter till kontaktpersoner/koordinatorer via ett digitalt rum som SVA:s personal haft inloggning till.

Svenska Jägareförbundet

3.1.1 INFORMATION

Enligt avtalet ska förbundet informera enskilda jägare om behovet av att samla in fallvilt eller prover från dött vilt för viltsjukdomsövervakning, samt om hur insamling och transport till SVA löses praktiskt. Informationen ska innehålla riktade utskick till jägare, samt information via hemsidor/tidningar eller annan liknande envägskommunikation.

Information via hemsidor

Förbundets webbplats hade under både 2024 och 2025 drygt 1.5 miljoner unika besökare. De gjorde 2.6 miljoner besök/sessioner under 2024, vilket ökade till drygt 2.7 miljoner besök/sessioner under 2025. Det visar att information kring olika ämnen på förbundets webbplats har potential att nå många enskilda jägare och därtill en bred allmänhet.

För uppdraget Viltprovtagning har förbundet skapat en ingångsportal på webbplatsen (<https://jagareforbundet.se/var-verksamhet/upphandling/viltprovtagning/>) som samlar information om viltsjukdomar och viltprovtagning. På portalen finns:

- Information om viltprovtagningens roll i den generella viltsjukdomsövervakningen (fallviltundersökningen), samt om hur jägare kan bidra genom att rapportera fynd av fallvilt till SVA och skicka in prover.
- Information om de viltsjukdomar som varit mest aktuella för jägare i Sverige på senare tid, genom att utbrott förkommit hos jaktbara viltarter och/eller genom att de varit föremål för mer omfattande viltprovtagningsinsatser där jägare involverats.
- Nyheter som rör viltsjukdomar och viltprovtagning som publicerats på förbundets webbplats de senaste åren.
- Direktlänk till SVA:s webbformulär Rapportera vilt där jägare kan rapportera fynd av fallvilt, samt länkar till myndigheters övergripande information om viltsjukdomar.

Förbundet bedömer att information om viktiga viltsjukdomar i sig kan bidra till att ge enskilda jägare kännedom om möjligheten att bidra till viltsjukdomsövervakningen genom rapportering och viltprovtagning. Informationen på förbundets webbsidor är tänkt att komplettera motsvarande information på olika myndigheters webbplatser genom att fokusera på det som kan vara viktigt för enskilda jägare att känna till, samt genom att informationen finns tillgänglig via en kanal som jägare i hög grad besöker.

Sedan tidigare år har förbundet stående sidor om afrikansk svinpest, chronic wasting disease (CWD, avmagringssjuka hos hjortvilt), fågelinfluensa, harpest, mjältbrand, rävens dvärgbandmask och salmonella hos vildsvin. Under verksamhetsperioden har sidorna uppdaterats fortlöpande vid behov. Ett exempel på en uppdatering under våren 2025 är en komplettering av resesäkerhetstipsen till jägare som reser utomlands för att jaga. Vid jaktresor utomlands bör jägare minimera risken att föra med sig viruset som kan orsaka afrikansk svinpest till Sverige, bland annat genom noggrann rengöring av kläder, skor och utrustning. Resesäkerhetsinformationen kring afrikansk svinpest uppdaterades efter samråd med Jordbruksverket så att även risken att sprida mul- och klövsjuka minimeras för jägare som följer råden. Våren 2025 drabbades Tyskland, Ungern och Slovakien av ett utbrott av mul- och klövsjuka.

Svenska Jägareförbundet

Förbundet bygger successivt ut viltsjukdomsportalen genom att lägga till stående sidor om ytterligare sjukdomar. Efter samråd med berörda myndigheter vid uppdragets årsmöte i oktober 2024 (se 3.1.1. Samverkan med myndigheter och utvecklingsarbete) så prioriterade förbundet under verksamhetsperioden att lägga till en sida om blåtung och EHD, två närbesläktade virussjukdomar.

Blåtung sprids av svidknott mellan idisslare. Tamboskap är relativt känsligt för viruset, särskilt får men också kor, och sjukdomen kan i vissa fall vara dödlig. Hjortdjur, framför allt kronhjort och dovhjort, kan också smittas men förblir i regel symtomfria. Under 2023/2024 spreds blåtung i norra Europa och utbrottet nådde Sverige hösten 2024. Viruset påvisades i ett relativt stort antal tamdjursbesättningar i södra Sverige innan utbrottet ebbade ut med sjunkande temperaturer och vinterns inträde. Viruset som orsakar blåtung är temperaturkänsligt, vilket innebär att utbrott av blåtung förväntas bli vanligare på nordliga breddgrader i takt med att klimatet blir varmare. EHD har ännu inte fått något utbrott i Sverige, men det första utbrottet i Europa inträffade 2022.

Information via nyheter/sociala medier/tidningar

Utöver den stående informationen om viltsjukdomar och viltprovtagning på förbundets webbplats så publicerar förbundet nyhetsartiklar om den fortlöpande viltsjukdomsövervakningen samt aktuella händelser. Artiklarna sprids också via förbundets sociala medier (Facebook).

Förbundet har under verksamhetsperioden, i samråd med SVA, informerat om den riktade övervakningen av rävens dvärgbandmask som pågick till och med augusti 2024. Under hösten rapporterades relativt många fall av hudsår hos älg till SVA. Eftersom SVA önskade få in prover från drabbade älgar som fällts vid jakt, så informerade förbundet om vikten av att jägare rapporterar dessa till SVA. Under senhöst och tidigvinter 2025 inträffade ett större utbrott av fågelinfluensa i södra Sverige. I samband med detta reviderade SVA sina rekommendationer kring fågelinfluensa och jakt, och förbundet hjälpte till att sprida informationen genom att publicera en nyhet om råden till jägare.

Foto: Wildmedia/Mostphotos

Svenska Jägareförbundet

Med undantag av fågelinfluensautbrottet i slutet av 2025 så har verksamhetsperioden varit relativt lugn på viltsjukdomsfronten. I samverkan med SVA har förbundet därför passat på att informera mer övergripande om viltsjukdomsövervakningen i ett par artiklar.

Förbundet har även rapporterat den positiva nyheten att Sverige hösten 2024 kunde friförklaras från afrikansk svinpest efter utbrottet i Fagersta 2023. Vidare har förbundet informerat om möjligheten för jägare att sälja vildsvinskött efter att ha genomgått kurserna Viltundersökare och Småskalig försäljning av vildsvinskött. Båda kurserna inkluderar för viltprovtagningen relevant information om viltsjukdomar. Kursen ”Småskalig försäljning” är en påbyggnadskurs som lanserades i maj 2025. För att gå kursen krävs att man först gått Viltundersökarkursen, varför båda kurserna marknadsfördes extra under våren 2025.

Följande artiklar publicerades på förbundets webbplats och/eller spreds via sociala medier. Ett par artiklar har även återpublicerats vid ett senare tillfälle för att påminna om viltövervakningen och öka informationsspridningen:

- Sista chansen att skicka in rävspillning till SVA (2024-08-02).
- Harpest, magra älgar, parasiter, svinpest eller döda fåglar? (2024-08-29).
- Ett år sedan svinpesten bröt ut - nu vill Jordbruksverket friförklara (2024-09-06).
- Sverige friförklaras från afrikansk svinpest (2024-09-23).
- Älgar med hudsår - rapportera till SVA (2024-10-23).
- Så blev resultatet - Här finns parasiten. Vad händer nu? (2025-02-06).
- Kan du avgöra om ett fällt vilt är sjukt? Med Svenska Jägareförbundets viltundersökarutbildning lär du dig att utföra yttre och inre undersökning, vad du ska reagera på som onormalt och hur du ser att ett djur inte är friskt (2025-04-20, endast publicerad på Facebook).
- Ny utbildning för småskalig försäljning av vildsvinskött lanseras (2025-05-06).
- Jägare rapporterar vilt! Dina ögon ger koll på viltets sjukdomar (2025-08-26 och 2025-10-09).
- Året runt rör sig jägarna i naturen, men just nu kanske än mer än vanligt. Kom ihåg att vi även under jaktsäsong kan rapportera misstänkta tecken på sjukdom till SVA (2025-10-15, endast publicerad på Facebook).
- Fågelinfluensan ökar - Vad ska jägare tänka på? (2025-12-12).

Samtliga artiklar som publicerats på förbundets webb finns tillgängliga via länk från viltprovtagningssportalen på förbundets webbplats.

Utöver nyhetsrapportering via förbundets webb så har förbundets tidning Svensk Jakt rapporterat om viltsjukdomar under verksamhetsperioden. Svensk Jakt har en fristående redaktion och tidningens rapportering sker utifrån en av uppdraget oberoende nyhetsvärdering, men Svensk Jakts publikationer utgör en kompletterande informationsspridning som kan påverka vad förbundet väljer att informera om på webben eller via andra kanaler.

Svenska Jägareförbundet

Riktade utskick via Viltdata

Förbundet använder kanalen Viltdata för riktade utskick till representerer för Sveriges jägarkår. Utskick via Viltdata går till samtliga jaktlagsrapportörer som bidrar till förbundets viltövervakning. Utskick till rapportörer på Gotland görs via en separat sändlista eftersom Gotland inte har några jaktlag med älgjakt. Personuppgifterna som finns registrerade på Viltdata hanteras enligt GDPR och inaktiva användare gallras automatiskt bort efter två år.

Förbundet gör årligen två ordinarie utskick om Viltprotagning via Viltdata, i regel i slutet av augusti och februari, vilket beslutats genom samråd med berörda myndigheter. Halvårsintervallet bedömdes lämpligt för att det normalt kan finnas nyheter att förmedla när det gått ett halvår sedan det senaste utskicket. Att utskicken innehåller ny information, utöver påminnelser om pågående viltprovtagning, bedöms minska risken att mejlen börjar betraktas som skräppost som inte öppnas. Februari är en lämplig utskickstid eftersom många möten med jägare hålls under våren, vilket gör att informationen kan spridas vidare vid dessa möten. Augusti är en lämplig tid eftersom informationen kommer inför höstjakterna när många jägare vistas ute i markerna.

Förbundet gjorde följaktligen, efter samråd med SVA om innehåll, tre utskick om viltprovtagning via Viltdata under verksamhetsperioden. Utskicket i februari 2025 redogjorde för resultatet av kartläggningen av rävens dvärgbandmask som genomfördes 2021-2024. Augustiutskicken 2024 och 2025 innehöll mer övergripande information om viltsjukdomar som förekommer i Sverige och hur viltsjukdomsövervakningen går till. Samtliga utskick påminde också om pågående riktad viltsjukdomsövervakning, vilket under verksamhetsperioden inkluderade projekt om rådjursdiarré, leptospiros hos räv, samt salmonella och circovirus hos vildsvin.

Samtliga utskick påminde också om vikten av att alltid rapportera observationer av döda vildsvin, avmagrade hjortdjur samt fynd av flera döda fåglar inom samma område. I dessa fall kan det handla om sjukdomar med allvarliga konsekvenser - afrikansk svinpest, CWD respektive fågelinfluensa - vilket gör det extra viktigt att rapportera.

Utskicken i augusti hade cirka 14 000 mottagare vardera, medan utskicket i februari hade cirka 10 000 mottagare. I utskicken uppmuntrades jaktlagsrapportörerna att sprida informationen vidare i sitt jaktlag.

Riktade utskick till Viltundersökare

I samband med att förbundet i maj 2025 lanserade utbildningen Småskalig försäljning av vildsvinskött, en påbyggnadsutbildning till Viltundersökare, så gjordes ett riktat mejlutskick till tidigare deltagare i Viltundersökare som informerade om möjligheten till vidareutbildning. Båda kurserna inkluderar för viltprovtagningen relevant information om viltsjukdomar.

Svenska Jägareförbundet

Riktade utskick som nyhets- och medlemsbrev

Förbundet har ett digitalt nyhetsbrev som skickas till förtroendevalda (krets- och länsordförande) samt förbundets personal, det vill säga personer med en ansvarsfunktion som kan sprida information vidare, samt ett digitalt medlemsbrev som skickas ut till alla medlemmar som uppgett sin mejladress.

Båda breven utgör riktade utskick som samlar kortfattad information om viktiga nyheter, samt länkar till de fullständiga nyhetstexterna på förbundets webb, vilket kan uppmuntra till läsning av artiklar som handlar om viltprovtagning och/eller viltsjukdomar. Nyhetsbreven skickas ut en gång i månaden och medlemsbreven fyra gånger per år.

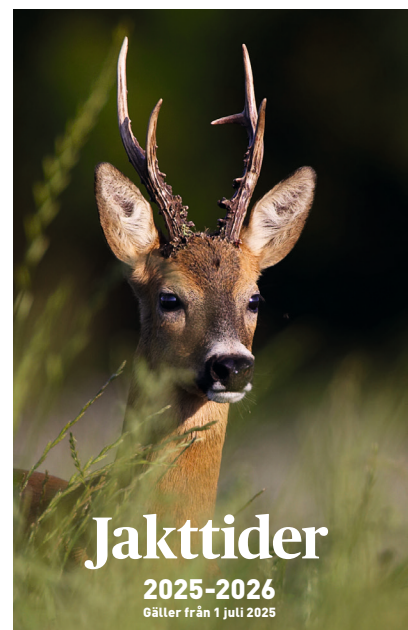
Under verksamhetsperioden har breven länkat till artiklar som rört:

- Det aktuella viltsjukdomsläget och hur jägare kan bidra till viltsjukdomsövervakningen, samt Sveriges friförklaring från afrikansk svinpest (Nyhetsbrev september 2024).
- Att jägare bör rapportera observationer av älgar med hudsår till SVA (Nyhetsbrev oktober 2024).
- Att jägare nu kan sälja vildsvinskött direkt till privatpersoner under förutsättning att jägaren gått Viltundersökarutbildningen och påbyggnadsutbildningen Småskalig försäljning av vildsvinskött (Nyhetsbrev oktober 2024 och maj 2025, Medlemsbrev maj och augusti 2025).
- Resultatet av kartläggningen av rävens dvärgbandmask (Nyhetsbrev februari 2025).
- Att den nya jakttabellen för 2025/2026 finns tillgänglig för digitala medlemmar (Medlemsbrev augusti 2025).
- Hur viltsjukdomsövervakningen går till, hur rapporterna används och vad som avgör om SVA tar in inrapporterat fallvilt för undersökning (Nyhetsbrev augusti 2025).

Jakttabellen

Förbundet tar årligen fram en jakttabell för innevarande jaktår. Den är digitalt tillgänglig för medlemmar med digitalt medlemskort. I jakttabellen redovisas aktuella jakttider för jaktbara viltarter men den innehåller också övergripande information om jakt, däribland juridik, etik, tillvaratagande samt viltprovtagning. Texten om viltprovtagning uppdateras årligen i samråd med SVA.

I jakttabellerna 2024/2025 och 2025/2026 beskrevs kortfattat hur SVA:s fallviltundersökning går till, hur man rapporterar fallvilt och skickar in djurkroppar till SVA, samt en påminnelse om att det är extra viktigt att rapportera observationer av självdöda vildsvin, magra hjorddjur och döda fåglar till den kontinuerliga övervakningen av afrikansk svinpest, CWD respektive fågelinfluensa. Det fanns också information om pågående riktad övervakning av diarré hos rådjur och Salmonella Choleraesuis hos vildsvin.

Svenska Jägareförbundet

Övrig information till jägare

Förbundet informerar fortlöpande om aktuella viltsjukdomar och viltprovtagning vid olika träffar med jägare, digitala såväl som fysiska. Förbundet svarar fortlöpande på enskilda jägares frågor som rör viltsjukdomar, viltprovtagning och hur man kontaktar och skickar in prover till SVA. Informationen förmedlas av förbundets kontaktpersoner/koordinatorer för viltprovtagning, övriga jaktvårdskonsulenter samt på förbundets kurser.

Förbundet bedriver en omfattande kursverksamhet med utbildningar på olika teman. Förbundet tar på många av utbildningarna upp sjukdomar som kan drabba den/de viltarter som behandlas i utbildningen. Ett exempel på en bredare utbildning är kursen Viltundersökare som förmedlar information om viltsjukdomar, vad man ska göra om misstanke om sjukdom föreligger hos ett fäلت djur som var tänkt att lämnas in på en vilthanteringsanläggning, samt hur man kan bidra till SVA:s fallviltundersökning genom att rapportera misstänka sjukliga förändringar hos vilt. Småskalig försäljning av vildsvinskött är en påbyggnadskurs till Viltundersökare som lanserades 2025 och som mer specifikt innehåller information om smittämnen och sjukdomar hos vildsvin.

I utbildningsmaterialet till kursen Urban viltförvaltning, som riktar sig till kommunjägare och vilthandläggare på kommunerna, finns också information om hur man kan bidra till SVA:s fallviltundersökning, vilka djurarter som är av intresse och hur man gör för att skicka in prover.

Information till spanska jägare om bekämpning av afrikansk svinpest

Under utbrottet av afrikansk svinpest i Fagersta 2023/2024 deltog Svenska Jägareförbundet aktivt i bekämpningen. Förbundets insatser ingick inte i uppdraget Viltprovtagning, utan det var ett separat uppdrag från Jordbruksverket. I samverkan med framför allt SVA och Jordbruksverket arbetade förbundets personal med att planera, koordinera och genomföra insatser i fält, däribland storskaliga kadaversök och smittskyddsavlivning som till största delen utfördes av lokala jägare. I insatserna ingick också lokal information som rörde det drabbade området med omnejd, samt utbildning av jägarna som deltog i fältarbetet. Tack vare ett framgångsrikt bekämpningsarbete kunde Sverige förklaras fritt från afrikansk svinpest i september 2024.

I slutet av november 2025 så konstaterades afrikansk svinpest hos vildsvin nära Barcelona i Spanien. Det var det första utbrottet av afrikansk svinpest i Spanien på över 30 år. Representer för SVA och Svenska Jägareförbundet deltog i början av december i ett digitalt möte med spanska jägarorganisationer. I syfte att informera bekämpningsarbetet i Spanien så beskrevs och diskuterades Sveriges hantering av utbrottet i Fagersta, inklusive samverkan myndigheter emellan och med Svenska Jägareförbundet, samt de lokala jägarnas roll i bekämpningsarbetet.

Svenska Jägareförbundet

Utvärdering av informationsinsatser

Vid de årliga myndighetsgemensamma årsmötena, där verksamheten diskuterats med berörda myndigheter (se 3.3 Avstämningsmöten), har SVA framhållit att informationsspridning och kommunikation inom uppdraget fungerat mycket bra. SVA och förbundets personal har samverkat kring insatser, och SVA bedömer att man därigenom fått ut bra information som gynnat viltövervakningen.

Informationsdelen av uppdraget utgör en viktig del av det lågintensiva informationsnötande som kan bidra till att jägare rapporterar upphittat fallvilt till SVA, samt deltar i riktad vilt-sjukdomsövervakning genom att skicka in prover. Det är följaktligen fortsatt viktigt med fortlöpande informationsinsatser till jägare om viltprovtagning så att viltets hälsoläge i Sverige kan följas och så att sjukdomsutbrott kan upptäckas i ett tidigt stadium.

Avtalet rörande uppdraget Viltprovtagning 2022-2025 löpte ut vid årsskiftet 2025/2026. Under 2025 upphandlade Naturvårdsverket ett modifierat uppdrag Viltprovtagning, som är ett mer renodlat informationsuppdrag som tog vid 1 januari 2026.

Sammanfattning

Förbundet har i enlighet med avtalet informerat enskilda jägare om behovet av att samla in fallvilt eller prover från dött vilt för viltsjukdomsövervakning, samt om hur insamling och transport till SVA löses praktiskt. Information har förmedlats via hemsidor/tidningar/sociala medier samt genom riktade utskick till jägare. Därutöver har förbundet informerat jägare om viltsjukdomar och behovet att bidra till viltprovtagning vid fysiska och digitala träffar och utbildningar. SVA bedömer att informationsdelen av uppdraget fungerat mycket bra. Förbundet anser att informationsdelen av uppdraget är fortsatt viktig då den kan bidra till att upprätthålla medvetenheten hos jägare om att fynd av självdött vilt bör rapporteras till SVA.

Foto: Wildmedia/Mostphotos

Svenska Jägareförbundet

3.1.1 SAMVERKAN MED MYNDIGHETER OCH UTVECKLINGSARBETE

Enligt avtalet förväntas förbundet ha ett nära samarbete med SVA i syfte att uppnå en flexibel samverkansorganisation för fortlöpande insamling av det vilt och de prover som SVA bedömer vara av största vikt utifrån rådande viltsjukdomsläge. Förbundet förväntas också konstruktivt bidra till att utveckla och förbättra viltsjukdomsövervakningen tillsammans med andra berörda aktörer.

Samverkan mellan relevanta myndigheter och förbundet har skett vid mer övergripande avstämningsmöten samt fortlöpande vid behov via mejl, telefon och digitala möten. Samverkan har omfattat representanter för myndigheterna, förbundets länsansvariga koordinators/kontaktpersoner och nationellt viltprovtagningsansvarig på förbundet.

Från förbundets sida är det i första hand nationellt viltprovtagningsansvarig som deltagit vid formella möten med myndigheter kring uppdraget. Nationellt ansvarig har i sin tur samverkat internt med förbundets tre regionalt ansvariga som i sin tur samverkat med kontaktpersonerna/koordinatorserna för viltprovtagning i länen. Nationellt ansvarig har samlat upp information och frågor från förbundet och tagit med sig dessa till myndighetsmötena, inklusive utvecklings- och förbättringsförslag.

Inom ramen för viltprovtagningsuppdraget ska förbundet sammankalla och hålla i ett årligt möte med representanter för SVA, Naturvårdsverket, Jordbruksverket och Livsmedelsverket (se 3.3 Avstämningsmöten). Årsmöten har hållits i oktober 2024 och 2025. Vid mötena presenterades och diskuterades förbundets verksamhet inom uppdraget, utvecklingsbehov samt förslag på lösningar. Myndigheternas synpunkter har beaktats i den fortlöpande verksamheten såväl som i utvecklingsförslagen i föreliggande årsredovisning (se 3.4 Identifierade utvecklings- och förbättringsförslag samt prioriteringsordning). Myndigheternas representanter och förbundet har kommit överens om att det är tillräckligt med ett årligt möte där alla samlas, men samverkan mellan myndigheter och förbundet har också skett vid andra möten.

SVA och förbundet har haft avstämningsmöten ungefär halvårsvis för samverkan kring viltprovtagningsfrågor och viltsjukdomsinformation. Ämnen som tagits upp är det aktuella viltsjukdomsläget, pågående övervakningsprojekt på SVA, vilka viltsjukdomsrelaterade frågor förbundet mött i sin verksamhet lokalt och regionalt, vilka viltsjukdomar och viltprovtagningsinsatser förbundet bör fokusera på i sin information, samt utvecklingsmöjligheter inom viltprovtagningen. SVA och förbundet har också samarrangerat ett seminarium om SVA:s pågående viltprojekt för jägare/personal som förestår förbundets utlämningsställen samt förbundets jaktvårdskonsulenter (se 3.1.1 Utlämningsställen).

Jordbruksverket och förbundet har fortlöpande kontakter och möten vid behov, i första hand kring afrikansk svinpest. Förbundet har också deltagit i Jordbruksverkets samverkanskonferenser kring afrikansk svinpest. Syftet med samverkanskonferenserna är att samla alla aktörer och diskutera förebyggande åtgärder för att minska risken att afrikansk svinpest introduceras till Sverige, inklusive informationsinsatser till olika målgrupper. Samverkanskonferenserna har hållits regelbundet varannan månad till och med augusti 2025, men upphörde under hösten till följd av en omorganisation på Jordbruksverket. Förbundet deltog i totalt sju samverkanskonferenser.

Svenska Jägareförbundet

Livsmedelsverket och förbundet ser inga behov av regelbundna möten, utan samverkar när behov uppstår. Naturvårdsverket och förbundet har haft fyra avstämningsmöten rörande uppdraget där frågor kring verksamheten, avtalet och rapportering avhandlats.

Bekämpning av afrikansk svinpest – samverkan utöver uppdraget Viltprovtagning

Bekämpningen av utbrottet av afrikansk svinpest under 2023/2024 innebar en intensiv samverkan mellan personal från Jordbruksverket, SVA och förbundet på plats i Fagersta. Förbundets insatser i bekämpningsarbetet ingick inte i uppdraget Viltprovtagning, men det har stärkt kontaktytorna mellan myndigheterna och förbundet. Samverkan har fortsatt under innevarande verksamhetsperiod i syfte att dokumentera och utvärdera det genomförda bekämpningsarbetet. Dokumentation kommer vara viktig i händelse av nya utbrott i framtiden. Representanter för Jordbruksverket, SVA och Svenska Jägareförbundet har även hållit ett uppföljande informationsmöte med jägare och markägare i Fagersta.

Sammanfattning

Förbundet har i linje med avtalet samverkat fortlöpande med SVA och andra myndigheter, samt haft en fortlöpande intern och extern diskussion kring genomförd verksamhet samt utvecklingsmöjligheter.

3.3 AVSTÄMNINGSMÖTEN

Enligt avtalet ska förbundet årligen, senast den 1 september, sammankalla Naturvårdsverket, SVA, Jordbruksverket och Livsmedelsverket för ett gemensamt möte. Förbundets ska vid mötet redovisa det föregående jaktårets aktiviteter samt identifiera framtida risker, förslag på lösningar och utvecklingsbehov avseende viltprovtagning.

Förbundet skickade ut kallelsen till mötet för 2023/2024 års verksamhet 2024-06-18, efter överenskommelse med myndigheternas representanter om lämpligt datum och tid. Mötet genomfördes digitalt 2024-10-18 med deltagare från samtliga kallade myndigheter.

Förbundet skickade ut kallelsen till mötet för 2024/2025 års verksamhet 2024-06-10, efter överenskommelse med myndigheternas representanter om lämpligt datum och tid. Mötet genomfördes digitalt 2025-10-23 med deltagare från samtliga kallade myndigheter.

Vid båda avstämningsmötena redovisade förbundet sina aktiviteter inom ramen för uppdraget under föregående verksamhetsperiod, samt vilka framtida risker, förslag på lösningar samt utvecklingsbehov som förbundet identifierat. Verksamheten och utvecklingsbehov diskuterades och myndigheterna bidrog med sina synpunkter. Synpunkterna har beaktats i den efterföljande verksamheten, i årsredovisningen för 2023/2024 samt i föreliggande årsredovisning (se 3.1.1 Samverkan med myndigheter och utvecklingsarbete, samt 3.4 Identifierade utvecklings- och förbättringsförslag samt prioritetsordning).

Sammanfattning

Förbundet har sammankallat och genomfört avstämningsmöten i enlighet med avtalet.

Svenska Jägareförbundet

3.4 AVVIKELSER VID GENOMFÖRANDET AV UPPDRAGET SAMT VIDTAGNA ÅTGÄRDER

Enligt avtalet ska förbundet ha minst två utlämningsställen per län i Sveriges åtta största län. Ett utlämningsställe som representerar Västerbotten ligger nästan på länsgränsen Jämtland-Västerbotten, vilket godkänts av Naturvårdsverket utifrån bedömningen att ändringen/avsteget inte bör ha någon betydande negativ effekt (se Återrapportering 1/7 2022-30/6 2023).

Förbundet har tillsett att SVA fortlöpande har tillgång till aktuella kontaktuppgifter till koordinators/kontaktpersoner genom att kontaktlistan funnits tillgänglig i ett externt digitalt rum. I samband med att förbundet migrerade rummet till ett nytt digitalt system i oktober 2025 så var rummet inte tillgängligt för inloggning under ett dygn. Förbundet informerade SVA om avbrottet i förväg, samt tillhandahöll kontaktinformation till nationellt ansvarig för viltprovtagning i den händelse att ett akut behov av kontaktuppgifter skulle uppstå.

Enligt avtalet ska årsredovisningen till Naturvårdsverket omfatta ett jaktår. Föreliggande årsredovisning omfattar både jaktåret 2024/2025 och det sista halvåret 2025, enligt överenskommelse med Naturvårdsverket. Detta eftersom verksamheten kommer bedrivas under ett nytt avtal från och med 2026-01-01.

3.4 IDENTIERADE UTVECKLINGS- OCH FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG SAMT PRIORITETSORDNING

Förbundet ska enligt avtalet identifiera utvecklings- och förbättringsförslag inom verksamheten samt föreslå prioritetsordning för de föreslagna åtgärderna.

Förbundet har haft en fortlöpande diskussion om verksamheten, inklusive utvecklings- och förbättringsmöjligheter, såväl internt som med SVA och Naturvårdsverket. Diskussionen har också förts under de myndighetsgemensamma årsmötena 2024 och 2025, där representanter för SVA, Jordbruksverket, Livsmedelsverket och Naturvårdsverket deltagit (se 3.1.1. Samverkan med myndigheter och utvecklingsarbete). Slutsatserna från årsmötena har legat till grund för förbundets förbättringsförslag i föreliggande och tidigare årsredovisningar.

I tidigare årsredovisningar har förbundet föreslagit att de fasta utlämningsställena ska avvecklas, alternativt utvecklas, då de i nuvarande utformning knappt har använts. Förbundet har också föreslagit att det vore tillräckligt med en kontaktperson/koordinator per län. Båda förslagen beaktades av Naturvårdsverket i det modifierade uppdraget Viltprovtagning från 1 januari 2026.

Under årsmötet hösten 2025 valde deltagande myndigheter och förbundet därför att blicka framåt och diskutera utvecklings- och förbättringsförslag samt risker utifrån det kommande uppdraget. SVA framförde på årsmötet att informations- och kommunikationsdelen av uppdraget fungerat mycket bra, men eftersom det kommande uppdraget är ett renodlat informationsuppdrag rör de högst prioriterat förslagen ändå information. Förbundets förslag, med beaktande av myndigheternas synpunkter, listas här i prioritetsordning.

Svenska Jägarförbundet

1. Utveckling av det årliga seminariet med SVA

Inom ramen för uppdraget har förbundet och SVA hittills hållit ett årligt digitalt seminarium om aktuella viltsjukdomar och viltprovtagning för kontaktpersoner/koordinatorer. Detta bedöms vara ett bra sätt att upprätthålla och stärka kompetensen hos förbundets personal, samt en möjlighet för SVA att direkt kommunicera behov av informationsspridning. Även om det nya uppdraget inte kräver att ett sådant seminarium ska hållas, så är det högt prioriterat att bibehålla seminariet. Det kan även öppnas för fler deltagare, exempelvis jägare som är intresserade av viltsjukdomar och som är lokalt engagerade i olika viltprovtagningsinsatser.

2. Utökad samverkan genom informationsspridning

Ett sätt att utöka samverkan är att SVA använder kontaktlistan till kontaktpersonerna för att direkt förmedla information till kontaktpersonerna, som de i sin tur kan föra vidare till jägare. Det kan inkludera informationsmaterial som kontaktpersonerna, eller annan personal på förbundet, kan presentera vid träffar med jägare. SVA skulle även kunna använda kontaktlistan för att "rödflagga" om det finns indikationer på ett sjukdomsutbrott som gör att jägare i en viss del av Sverige bör göras mer uppmärksamma på fallvilt eller sjukdomstecken hos en viss art, samt rapportera eventuella fynd och observationer av den arten. Kontaktlistan kan med fördel också användas av SVA om Naturvårdsverket inom ramen för Viltprovtagningsuppdraget utlöser en option på utökade informationsinsatser.

Identifierade risker

En risk med det nya uppdraget är att myndigheter som har behov av distribuering av provtagningsmaterial till jägare kan bli besvikna på att denna verksamhet inte ingår i uppdraget, vilket innebär att andra externa medel i så fall måste tillföras. Också bland jägare kan det finnas förväntningar på att ett uppdrag som går under namnet Viltprovtagning ska inkludera stöd för praktiska viltprovtagningsinsatser, vilket i nuläget inte är fallet.

Sammanfattning

Under årsmötet konstaterades att informationsdelarna i uppdraget fungerat mycket bra, men det årliga seminariet som SVA och förbundet håller kan utvecklas och erbjudas till en bredare åhörarskara. SVA skulle också i högre grad kunna använda kontaktlistan för att förmedla information som förbundets personal bör sprida vidare till jägare. En risk med ett uppdrag som går under namnet Viltprovtagning är att myndigheter och jägare förväntar sig att praktiska viltprovtagningsinsatser kan utföras inom ramen för uppdraget, och det faktum att dessa inte ingår i uppdraget skulle kunna skapa besvikelse.

ÖSTER MALMA MARS 2026

Öster Malma den dag som framgår av våra elektroniska underskrifter.

Bodil Elmhagen
Forskningssamordnare

Carl-Johan Djurstedt Holm (Mar 10, 2026 10:23:09 GMT+1)

Carl-Johan Djurstedt Holm
Generalsekreterare

Denna återrapportering har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Återrapportering viltprovtagning 2025

Final Audit Report

2026-03-10

Created:	2026-03-09
By:	Viktoria Andersson (viktorja.andersson@jagareforbundet.se)
Status:	Signed
Transaction ID:	CBJCHBCAABAAEwxCKMCZizkzexU8ebJGKqLG2LZk3qPR

"Återrapportering viltprovtagning 2025" History

- Document created by Viktoria Andersson (viktorja.andersson@jagareforbundet.se)
2026-03-09 - 12:16:21 PM GMT
- Document emailed to carl-johan.d.holm@jagareforbundet.se for signature
2026-03-09 - 12:16:31 PM GMT
- Document emailed to bodil.elmhagen@jagareforbundet.se for signature
2026-03-09 - 12:16:31 PM GMT
- Email viewed by bodil.elmhagen@jagareforbundet.se
2026-03-09 - 1:13:10 PM GMT
- Signer bodil.elmhagen@jagareforbundet.se entered name at signing as Bodil Elmhagen
2026-03-09 - 1:21:06 PM GMT
- Document e-signed by Bodil Elmhagen (bodil.elmhagen@jagareforbundet.se)
Signature Date: 2026-03-09 - 1:21:08 PM GMT - Time Source: server
- Email viewed by carl-johan.d.holm@jagareforbundet.se
2026-03-10 - 9:22:51 AM GMT
- Signer carl-johan.d.holm@jagareforbundet.se entered name at signing as Carl-Johan Djurstedt Holm
2026-03-10 - 9:23:07 AM GMT
- Document e-signed by Carl-Johan Djurstedt Holm (carl-johan.d.holm@jagareforbundet.se)
Signature Date: 2026-03-10 - 9:23:09 AM GMT - Time Source: server
- Agreement completed.
2026-03-10 - 9:23:09 AM GMT